

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium II. An indigeat relaxatione juramenti, commutans illud in melius?
vel, parte non servante, quod juravit reciprocè?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

fuisse liberativam à vinculo, cum nulum contractum esse dicat ipse textus; sed tantum declarativam non contractæ obligationis; qualiter sæpe contingit etiam in judiciis forensibus, ubi Reus, conventus ab Actore super solutione debiti, absolvitur, non liberatione vinculi contracti; sed declaratione non contracti.

2053. Dubitari autem potest, à quo peti debeat relaxatio juramenti in casu proposito, quod est in præjudicio Prælati, separabile tamen à præjudicio Ecclesiæ? Resp. posse illud relaxari à Summo Pontifice, 1. si Episcopus, jurare coactus, apud Pontificem agat de injuria sibi illata per injustam coactionem, à dicto Archiepiscopo illatam, imponendo illi, ut nullatenus Episcopum à recuperatione rerum spolio sublatarum impediatur, sed eum indemnem omnino reddat, reponendo in statum, quo fuit ante contractum; aliàs enim non refarcitur ei damnum injustè illatum; 2. si spoliator res spoliatas possideret, agendo contra illum ex interdicto unde vi; & si opponeret juramentum de rebus illis non repetendis, cum certum, ac manifestum foret, juramentum esse injustè coactum, nihilominus per sententiam esse ante omnia restituendam ex petitione sua privilegiata; quia spoliatori ex eo juramento nullum jus acquisitum est, quod non teneatur statim remittere, etiam ante omnem Judicis sententiam, justitià naturali hoc exigente propter actionem injustè læsivam iuris alieni.

Dubium II.

An indigeat relaxatione juramenti, commutans illud in melius? vel, parte non servante, quod juravit recipere?

2054. Duplex iste casus proponitur in c. pervenit. 3. h. t. uterque propositus Gregorio VII. Pontifici, à Philippo I. Rege Galliæ. Primus erat, an, si quis rei, quam promisit iuratus, aliam meliorem substituat, propositum, seu promissum juratum infringat? & ad hoc

respondit Pontifex, quod promissum non infringat, qui in melius illud commutat; ratio est, quia sicut Creditori melius satisfactum dicimus, si integrum illi debitum persolvatur, L. planè. 3. ubi Gothofr. ff. famil. ercisc. junctis traditis à Morla in empor. tit. 8. q. 8. aut si in magis pretiosa moneta illi solutio fiat, juxta ea, quæ resolvit Gregorius Lopez in L. 3. gloss. 2. tit. 14. p. 5. sic & Deo satisfactum melius dicimus, quando, quod illi pro anima, & peccatorum redemptione, offerimus, in meliori opere persolvimus.

Huic quæstioni volunt aliqui datam esse occasionem exinde, quod dictus Rex Franciæ cuidam Baroni, interposito Sacramento, castra promiserit sub fidelitatis lege, eaque non servatâ, donaverit eadem castra Ecclesiæ, & ideo Pontifex rescripserit, Regem potuisse in melius jusiurandum commutare, donando Ecclesiæ sine iniuria Baronis, qui fidelitatis legem ruperat; sed, hunc casum fuisse propositum, rectius negant alii cum Gonzalez in dict. c. 3. n. 1. si enim Baro legem fidelitatis juratæ non servavit, non manfit ei Rex obligatus, ad relinquenda illi castra; sed poterat cuivis alteri donare; consequenter materia sub obligatione posita, sublata obligatione, in aliam etiam meliorem commutari non potuit sub dicta obligatione, jam extinctâ. Rectius ergo dicitur, casum fuisse propositum vel solum generaliter, an liceat materiam juratam commutare in melius? vel in alio casu speciali, ubi obligatio iuramenti non erat extincta.

Ex hoc deducitur, quod periurii reus non sit, qui iusiurandum propriâ auctoritate commutat in melius, per Valer. Reginald. in praxi fori penit. l. 18. n. 67. Azor. instit. moral. part. 1. l. 11. c. 10. q. 1. ubi hoc intelligit de eo, qui iusiurandum mutat in id, quod est certo, & evidenter maius bonum; nam eo ipso est Deo magis acceptum, & gratum. Videtur tamen in hoc distinguendum inter promissionem iuratam homini factam; & eam, quæ facta est Deo. Nam textus videtur hic potius intelligendus de voto, seu

promissione homini facta; quia, ut notat Sanchez *c. 1. matr. D. 46. n. 11.* Deus non acceptat, quod fit in præjudicium *juris tertii*, sine hujus consensu, saltem tacito. Unde quando dicitur *L. 2. §. mutui datio. ff. de rebus credit. invito Creditore aliud pro alio solvi non posse*, procedit in temporalibus, non in spiritualibus, & rebus Ecclesiasticis, ubi spectatur summa rei æquitas, contenta cum ea satisfactione, quam Fideles præstare possunt.

2057.

Alter casus fuit, an juramentum violent, vel relaxatione indigeat, qui, quod jurato alteri promisit sub reciproca obligatione juratâ, non implet, promissario repromissionem non servante? Ad hoc eadem Regi respondit Pontifex: *nec tui, etiamsi scriptum promissum tuum juramento, vel fidei obligatione, interpositâ conditione firmâsses, aliquatenus teneris, si constet eum conditioni minimè paruisse.* Hinc universim, quando juramentum factum est in favorem tertii cum aliqua conditione, nisi illa adimpleatur, jurans ad iuramentum servandum non obligatur, ut per Sayr. *in Clavi Regia, l. 5. c. 7. n. 5.* Valer. Reginald. *cit. l. 18. n. 54. ubi num. 34. vers. Secunda*, resolvit, quod in jure jurando intelligatur, si alter, cui juratum est, ac si vicissim iuravit, ex sua parte fidem servaverit; quia conditio adjecta suspendit dispositionem in futurum eventum, gloss. *in rub. vers. est autem conditio. ff. de condit. & demonstr.*

Si dicas: in voto continentiae ab utroque coniuge emissio etiam cum mutuo utriusque consensu, altero non implente, alter nihilominus tenetur ex voto, ut tradit Sotus *l. 7. de just. q. 3. a. 1.* dicens esse speciale in hoc voto; videturque desumi ex *33. q. 5. c. Quod Deo. 4.* ibi: *quod Deo pari consensu ambo voveratis, perseveranter usque in finem reddere ambo debuistis. A quo proposito, si lapsus est ille, tu saltem instantissime persevera. Quod te non exhortarer, nisi tibi ad hoc ipse consenserat. Nam si unquam renuisses ejus assensum, numerus te nullus defendisset annorum.* Aliter respondet Barbosa in *c. Pervenit. 3. b. t. n. 3.* dicens, regulam: *(frangenti fidem, impunè non servari fi-*

dem) solum habere locum respectu tertii, & ejusdem dispositionis; non autem respectu diversarum; quia in diversa & separata diriguntur; cum ergo in eo textu non unicum votum continentiae, sed duo fuerint emissa, & unusquisque principaliter teneatur ex suo voto ad continentiae observantiam, merito obligatur, licet alius labatur.

Huic tamen opponi posset, etiam in casu, quo quis iuravit, aliquid se datum alteri sub certa conditione, sub juramento implenda à promissario, esse duo juramenta, seu promissiones juratas; & tamen promissario non implente, etiam promittentem à promissione liberari, ex *n. 2057.* videtur igitur rectius dici, in dato casu fuisse votum cujuslibet absolutum, & independentem ab eo, quod alter impleat, Deo factum; id vero, quod tradidimus ex dicto *c. 3. b. t.* procedere solum, quando unum saltem tacite conditionatum est, ac implicat implementum reciprocum in eo, quod vicissim juratum est; præterquam, quod textus allatus ex *c. Quod Deo*, non habeat vim canonis; cum sit solum S. Augustini Ecditiam hortantis, ut, quod ipsa, & Vir eius, de mutuo consensu voverant, esto lapsus sit ille, saltem ipsa constantissime perseveret.

Dubium III.

An juramentum non repetendi pignus ante debitum solutum, egeat relaxatione?

Publius quibusdam pecuniam mutuo dedit, possessionibus, ac creditibus eorum in pignus receptis, atque insuper juramento obstrinxit debitores, quod super his pignoribus, donec debitum solutum sit, nullum ipsis gravamen inferre velint: Sed Archiepiscopus Creditorem illum idcirco excommunicavit, licet ex pignoribus, nondum sortem integram, deductis expensis percepisset, atque paratus fuisset, si integram perciperet, quod vellet esse contentus. Hoc intellecto Alexander III. rescriptit, ut idem Creditor, recepta prius